

Ajaloo ainekava. 10 klass. I kursus „Üldajalugu“

Õpilane:

- 1) tunneb ajastute iseloomulikke tunnuseid ja vaimulaadi, Eesti ajaloo seoseid Euroopa ja maailma ajalooga, mõistab ajaloolise arengu järjepidevust ning ajaloosündmuste ja -protsesside erineva tõlgendamise põhjusi;
- 2) tunneb maailma olulisemaid kultuurisaavutusi ja mõistab kultuuri järjepidevust, väärtustab kultuurilist mitmekesisust, teadvustab kultuuri rolli enesemääratlemises ning oma rolli kultuuri kandjana ja kultuuripärandi säilitajana;
- 3) võrdleb ning analüüsib poliitilisi, ühiskondlikke, olmelisi ja/või kultuurilisi arengusuundi ja probleeme, kirjeldab ideoloogiliste ning tehnoloogiliste muutuste mõju inimeste eluviisile ja väärtushinnanguile, võrdleb suurriikide mõju maailma majandusele ning poliitikale eri ajastuil, analüüsib riikidevahelist koostööd ja konfliktide lahendamise viise;
- 4) leiab, selekteerib, refereerib ning analüüsib kriitiliselt infot, erinevaid teabeallikaid, sh ajalookaarte ja seisukohti, hindab allika või käsitluse usaldusväärsust, eristab fakti arvamusest; selgitab sündmuste või protsesside erineva tõlgendamise põhjusi;
- 5) kasutab ajaloosõnavara, erinevaid õpivõtteid, korrigeerib oma eksimusi, koostab referaate ja uurimusi, kirjutab arutlusi, osaleb diskussioonis, töötab kaardiga, väljendab oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult ning kasutab IKT vahendeid;
- 6) suudab rekonstrueerida minevikus elanud inimeste elu, vaadeldes maailma nende pilgu läbi ning arvestades ajastu eripära.

Kuu	Õpitulemus	Õppesisu	Kohustuslik hindamine (viis ja vahendid)	Märkused (õpikeskkond, läbivad teemad, lõiming, üldpädevused)
September-oktoober	1)Mõistab riigi, kultuuri ja ühiskonna olemuslikku seost antiikaja näidete põhjal; 2) selgitab antiiktsivilisatsioonide tähtsust maailma ajaloos antiikaja näidete põhjal	I. Antiikaeg (12 t.) Kreeka linnriigid: valitsemine, kodanikkond, eluolu. Sparta ja Ateena. Hellenid ja barbarid: hellenite kasvatus,	Kirjalik töö „Antiikaeg”	Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus.. Õpipädevus.

	<p>ning mõistab antiigipärandi olulisust tänapäeval;</p> <p>3) tunneb ning võrdleb demokraatliku ja aristokraatliku linnriigi, Rooma vabariigi ning keisririigi toimimise põhimõtteid;</p> <p>4) iseloomustab religiooni ja mütoloogia osa antiikaja inimese maailmapildis ning kristluse tekkelugu ja kujunemist riigiusuks;</p> <p>5) kirjeldab näidete abil antiikkultuuri saavutusi,</p> <p>6) toob esile seosed antiikkultuuri ja Euroopa kultuuri kujunemise vahel,</p> <p>7) töötab ajastut iseloomustavate allikatega ning hindab neid kriitiliselt; näitab kaardil Kreeka linnriike ja hellenistliku kultuuri levikuala ning Rooma riigi laienemist;</p> <p>8) teab, kes olid Homeros, Herodotos, Sokrates, Platon, Aristoteles, Perikles, Aleksander Suur, Romulus, Caesar, Augustus, Constantinus Suur, Jeesus ja Paulus, ning iseloomustab nende tegevust;</p> <p>9) teab ja kasutab kontekstis mõisteid polis, aristokraatia, türannia, demokraatia, hellen, barbar, kodanik, senat, konsul, vabariik, keisririik, patriits, plebei, Piibel, Vana Testament, Uus Testament, Rooma õigus.</p>	<p>haridus ja igapäevaelu.</p> <p>Kreeka kultuur: mütoloogia ja religioon. Homeroose eeposed. Ajalookirjutuse algus. Kõnekunst. Teater.</p> <p>Filosoofia: Sokrates, Platon, Aristoteles. Olümpiamängud.</p> <p>Makedoonia tõus ja hellenism: Aleksander Suur.</p> <p>Rooma riigi teke. Rooma vabariik ja selle korraldus. Rooma tõus suurriigiks: armee. Caesar.</p> <p>Keisrivõimu kehtestamine: Augustus. Lääne-Rooma ja Ida-Rooma.</p> <p>Rooma ühiskond ja eluolu: perekond, kasvatus ja haridus. Rooma õigus. Rooma kui antiikaja suurlinn. Ehituskunst.</p> <p>Religioon: ristiusu teke ja levik ning tõus riigiusuks.</p> <p>Antiiktsivilisatsioonide saavutused ja tähtsus maailma ajaloos.</p>		<p>Ettevõtlikkuspädevus</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Tehnoloogia. Kunstiained. Kehaline kasvatus.</p> <p>Läbivad teemad: Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Keskkond ja jätkusuutlik areng. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kultuuriline identiteet. Teabekeskond. Väärtused ja kõlblus.</p>
Oktoober-november	1) Mõistab riigi, kultuuri ja ühiskonna olemuslikku seost keskaja kontekstis;	II. Keskaeg (11 t) Rahvasterändamine ja Lääne-Rooma riigi	Kirjalik töö "Keskaeg".	Pädevused: Kultuuri ja

	<p>2) iseloomustab keskaja ühiskonda ja eluolu ning analüüsib kriitiliselt keskaja erinevaid teabeallikaid;</p> <p>3) kirjeldab kiriku osa keskaja ühiskonnas ja kultuuris ning inimeste mõttemaailma kujundajana;</p> <p>4) teab linnade tekkimise põhjusi ja iseloomustab, kuidas funktsioneeris linnaühiskond;</p> <p>5) kirjeldab islami teket ja levikut ning väärtustab islami kultuuripärandit;</p> <p>6) teab ristisõdade põhjusi ja tulemusi ning mõju kultuurile ja väärtushinnangutele;</p> <p>7) iseloomustab keskaegsete ülikoolide tegevust;</p> <p>8) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid kirik, klooster, vaimulikud ordud, ketserlus, inkvisitsioon, ristisõjad, läänikord, naturaalmajandus, raad, tsunft, gild, Hansa Liit, skolastika, koraan;</p> <p>9) teab, kes olid Muhamed, Karl Suur, Innocentius III ja Aquino Thomas, ning iseloomustab nende tegevust.</p>	<p>langus.</p> <p>Frangi riik: Karl Suur. Lääne-Euroopa riikide teke.</p> <p>Ühiskond ja eluolu: läänikord. Feodaalide ja talurahva eluolu. Rüütlikultuur.</p> <p>Linnaühiskond: kaubandus, käsitöö, valitsemine.</p> <p>Islami teke ja levik: Muhamed. Koraan. Ilmalik võim ja vaimulik autoriteet: keisrivõim ja paavstlus. Religiooni</p> <p>dominantsus. Vaimulikud ordud. Ketserlus. Ristisõjad. Ülikoolid ja skolastika.</p>		<p>väärtuspädevus. Õpipädevus. Suhtluspädevus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Loodusained. Kunstiained.</p> <p>Läbivad teemad: Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kultuuriline identiteet. Teabekeskond. Väärtused ja kõlblus.</p>
<p>November- detsember</p>	<p>1) Mõistab riigi, kultuuri ja ühiskonna olemusliku seose ning väärtushinnangute muutumist uusajal;</p> <p>2) kirjeldab uut maailmapilti ning selgitab renessansi, maadeavastuste ja reformatsiooni osa selle kujunemisel; 3) analüüsib kriitiliselt erinevaid teabe allikaid;</p>	<p>III. Uusaeg (12t).</p> <p>Uue maailmapildi kujunemine: renessanss ja humanism, maadeavastuste mõjud ning tagajärjed, reformatsioon ja vastureformatsioon.</p> <p>Absolutism ja parlamentarism: poliitiline kaart uusaja alguses. Absolutism Prantsusmaal, parlamentarismi kujunemine</p>	<p>Kirjalik töö “Uusaeg”</p>	<p>Pädevused: Kultuuri ja väärtuspädevus. Sotsiaalne ja kodanikupädevus.</p> <p>Lõiming: Keel ja kirjandus, sh</p>

	<p>4) teab, mis mõju avaldasid Prantsuse revolutsioon ja Napoleoni reformid Euroopale;</p> <p>5) iseloomustab industriaalühiskonda ning analüüsib selle mõju inimeste igapäevaelule;</p> <p>6) näitab ja analüüsib tähtsamaid uusajal toimunud muutusi Euroopa poliitilisel kaardil;</p> <p>7) tunneb teaduse ja tehnika arengu põhijooni ning tähtsamaid saavutusi uusajal;</p> <p>8) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid renessanss, humanism, reformatsioon, absolutism, parlamentarism, valgustus, revolutsioon, reform, kapitalism, kolonialism, urbaniseerumine, sotsialism;</p> <p>9) teab, kes olid Leonardo da Vinci, Christoph Kolumbus, Fernão de Magalhães, Martin Luther, Louis XIV, Voltaire, George Washington, Napoleon, Karl Marx ja Otto von Bismarck, ning iseloomustab nende tegevust.</p>	<p>ja kindlustumine Inglismaal. Ameerika Ühendriikide iseseisvumine.</p> <p>Prantsuse revolutsioon ja Napoleoni sõjad, nende mõju Euroopale: valgustus. Viini kongress.</p> <p>Rahvosluse tõus ja rahvusriikide teke.</p> <p>Industriaalühiskond: tööstuslik pööre, industriaalühiskonna tunnused.</p> <p>Maailmamajandus, teaduse ja tehnoloogia areng uusajal.</p>	<p>võõrkeeled.</p> <p>Loodusained.</p> <p>Tehnoloogia.</p> <p>Kunstiained.</p> <p>Läbivad teemad:</p> <p>Elukestev õpe ja karjääri planeerimine.</p> <p>Keskkond ja jätkusuutlik areng.</p> <p>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.</p> <p>Kultuuriline identiteet.</p> <p>Teabekeskkond.</p> <p>Tehnoloogia ja innovatsioon.</p> <p>Tervis ja ohutus.</p> <p>Väärtused ja kõlblus.</p>
--	---	--	---